

PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING I FÖRSKOLAN

För Förskolan I Ur och Skur Skogsgrinden HAJOM

Inledning

“Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

Var och en som verkar inom förskolan ska främja aktning för människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar, samt solidaritet mellan människor. Inget barn ska i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas.

Utbildningen ska genomföras i demokratiska former och lägga grunden till ett växande intresse och ansvar hos barnen för att aktivt delta i samhället och för en hållbar utveckling – såväl ekonomisk och social som miljömässig. Både ett långsiktigt och globalt framtidsperspektiv ska synliggöras i utbildningen.”

Ur förskolans läroplan 2018 - Grundläggande värden.

Alla barn och vuxna ska känna sig trygga och bemötas samt behandlas med respekt för sin personlighet. Skogsgrindens förskolors verksamhet skall vara en miljö som är fri från förekomst av diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Inget barn ska känna sig orolig för att komma till vår förskola och vi strävar alltid efter att alla ska trivas hos oss.

Att arbeta för hälsa, lärande och trygghet i förskolan handlar om att utveckla goda relationer mellan förskola, hem och samhälle. Som förebilder för barn ska vi sträva efter att vara en levande social kultur som ger trygghet, vilja och lust att lära. Personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet och förskolan ska vara ett stöd för familjerna i deras ansvar för barnets fostran, utveckling och lärande. Samarbetet måste därför ske med hemmet och vid behov med andra myndigheter.

Vi vill i denna plan informera om hur vi på Skogsgrindens förskolor aktivt arbetar med frågor som rör diskriminering, trakasserier, sexuella övergrepp och annan kränkande behandling. Denna plan skall vara känd av alla, barn, personal, och föräldrar för att vi tillsammans ska kunna förebygga/minska uppkomsten av kränkningar och trakasserier.

Forskning

Redan i förskolan läggs grunden till det som senare under skoltiden blir mer utstuderad mobbing. Det menar forskare i Danmark som studerat förekomsten av illa behandling inom förskolan. I intervjuer med 125 barn mellan 4 och 8 år framkommer att även de yngsta av dessa har smärtsamma upplevelser av att bli retade eller lämnade utanför gemenskapen.

Professor Jan Kampman vid Roskilde universitet har varit med och intervjuat barnen och han säger att systematisk mobbing inte förekommer inom förskolan men däremot känslan att vara utanför:

”Att vara med i leken eller inte betyder allt för barnen och är avgörande för deras välbefinnande. Grunden till mobbing etablerar sig i förskolan. Om förskolorna inte är uppmärksamma på att arbeta för inkludering följer de dåliga vanorna med upp i skolåldern”.

(Artikel i förskolan nr. 8 2009)

Bakgrund

Enligt gällande lag ska förebyggande åtgärder formuleras i en plan, vilken revideras varje år. Det är en plan som rör arbetet mot kränkande behandling, misstankar om att barn far illa, sexuella övergrepp m.m. Planen ska efterlevas och innefatta diskrimineringsfrågorna.

De enskilda verksamheterna är skyldiga att förebygga och förhindra, utreda och vidta åtgärder mot trakasserier och annan kränkande behandling. Skyldigheterna gäller när personal eller annan vuxen kränker barn/elever såväl som när barn kränker andra barn. Om verksamheten inte följer lagen eller inte vidtar tillräckliga åtgärder mot trakasserier kan huvudmannen bli skadeståndsskyldig.

Vad är en kränkande behandling?

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Det är ett uttryck för makt och förtryck. Kränkningar kan ske av en eller flera personer och riktas mot en eller flera.

- En viktig utgångspunkt är att den som uppges ha blivit kränkt alltid måste tas på allvar. Händelsen måste alltid följas upp och göras en skriftlig utredning på, där åtgärder preciseras. Åtgärderna ska även de följas upp.

En kränkning kan vara:

- *Fysisk t.ex. bli utsatt för slag eller knuffar, bli tagen på en kroppsdel utan att jag vill*
- *Verbal, t.ex. bli hotad eller kallad för otrevliga uttryck*
- *Psykologisk, t.ex. bli utsatt för utfrysning eller ryktesspridning, grimaser, alla går när man kommer*
- *Texter och bilder, tex teckningar, lappar, fotografier, ex. nakenbilder*

Direkt diskriminering

Direkt diskriminering är när ett barn behandlas sämre än någon annan på grund av sitt kön, sin etniska tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Ex. Att inte kunna var med på en samling på grund av ett funktionshinder är ett exempel på direkt diskriminering.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering är när ett barn eller en elev behandlas sämre genom att förskolan agerar på ett sätt som inte direkt upplevs som diskriminerande men som ändå får en diskriminerande effekt.

Ex att alla barn skall fira en högtid, då blir de som på grund av sin religion/kultur inte firar en viss högtid indirekt diskriminerade.

Adress: Förskolan

I Ur och Skur Skogsgrinden
 Backavägen
 511 63 SKENE

Bankgiro: 5094 - 2796

Annan kränkande behandling

Mobbning.

Definitionen för mobbning är att det inte är en engångsföreteelse eller en konflikt. Mobbning är en återkommande kränkning som pågår under en längre tid, av en person. Det råder även obalans i maktförhållande mellan de/den som mobbar och de/den som blir mobbad.

Sexuella övergrepp

Att någon annan rör vid kroppsdelar som barnet inte vill bli berörd, eller misstankar om andra sexuella övergrepp.

Trakasserier

Personalen i verksamheten får inte heller bete sig kränkande gentemot ett barn. Trakasserier är diskriminering och trakasserier blir det om kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna:

- kön
- rasism - kränkningar mot folkgrupper eller uppfattningen att vissa folkgrupper har mindre värde utifrån biologiska skillnader. Med bakgrund av en sådan uppfattning anses det rätt för den egna gruppen att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.
- främlingsfientlighet - motvilja mot grupper med annan kulturell/etnisk bakgrund, religion eller annan trosuppfattning
- funktionshinder
- sexuella trakasserier - kränkningar på grund av kön eller som anspelar på sexualitet.
- ålder
- homofobi - förakt eller motvilja mot homo- eller bi sexualitet eller transpersoner.

Befogade tillsägelser

Förbudet att utsätta barn för kränkande behandling gäller inte tillrättavisningar som är befogade för att upprätthålla ordning och god miljö, även om barnen kan uppleva tillrättavisningar som kränkande.

Viktigt för *alla* på förskolan att känna till (barn och pedagoger).

- Det är olagligt att kränka någon.
- Den som blir eller känner sig utsatt ska omedelbart berätta detta för en vuxen.
- Man ska berätta för någon vuxen om man ser/ hör någon vara dum (kränker).
- Alla barn/vuxna tas på allvar.
- Alla är lyhörda och vågar se och fråga om vi är oroliga för något barn.
- Vi har anmälningsskyldighet om vi är oroliga för något barn.
- Lära barn om rätten att säga NEJ.
- Vi skriver incidentrapporter vid händelser som oroar.
- Personal har SAMSYN och följer gemensam likabehandlingsplan.

Adress: Förskolan

I Ur och Skur Skogsgrinden
Backavägen
511 63 SKENE

Bankgiro: 5094 - 2796

Varningssignaler som kan tyda på att någon är utsatt för kränkande behandling fysiskt eller psykiskt, eller sexuella övergrepp.

- Håglös, tystlåten, grubblande.
- Passiv ”ingen lust”, ”vill inte”, ”orkar inte”.
- Uppgiven ”ingen idé”.
- Håller sig undan de andra, går eller står för sig själv.
- Leker passivt eller bara ser på.
- Håller sig nära en vuxen.
- Osäkert kroppsspråk.
- Överdrivet clownbeteende.
- Klagar ofta på huvudvärk, ont i magen.
- Ofta sjuk, dålig aptit.
- Pratar negativt om förskolan hemma.
- Tar ingen ögonkontakt.
- Slutar inte fast att det andra barnet säger att det inte vill.
- Avvikande sexuella beteendemönster.
- Gör saker som barn i den åldern inte bör kunna.

När vi ser avvikande beteenden skriver vi incidentrapport, vilken vi diskuterar i arbetslaget och med förskolechef.

Vi är tydliga mot vårdnadshavarna vilka skyldigheter vi har och hur vi agerar vid oro och misstankar. Förskolan anmäler alltid till socialnämnden vid misstankar och oro för ett barn.

Trygghetsgrupp

På förskolan finns en trygghetsgrupp med rektor och pedagoger på förskolan.

Trygghetsgruppens uppgift är att:

- stödja övrig personal på förskolan i arbetet med planen mot diskriminering och kränkande behandling. Det finns en integritetsansvarig på förskolan.
- informera ny personal/vikarier om vår plan mot diskriminering och kränkande behandling.
- ansvarar för att ta fram förslag och underlag till diskussioner på förskolan om hur vi på bästa sätt kan jobba med värdegrunden och den årliga planen.
- via pedagogernas utvecklingssamtal med vårdnadshavare och barnintervjuer regelbundet samla in och dokumenterar barn och föräldrars uppfattning om stämningen på förskolan.
- skapa barnmöten för barnen, 3-5 år, i mindre grupper, varje månad, där barnen får möjlighet att uttrycka sina känslor om sin vistelse på förskolan.
- att följa upp samtliga barnmöten och incidentrapporter på APT, en gång/månad.
- ansvara för att utvärdering av årets plan genomförs på avdelningen och att plan för nästkommande läsår på förskolan upprättas.
- sammankalla trygghetsgruppen vid behov.
- hålla sig uppdaterade med nyheter, böcker, utbildningsmaterial som finns om värdegrunds- och integritetsarbete.

Integritets- och Trygghetsgrupp

Lena Johansson Rektor

Myrorna

Birgitta Bjarneteg Barnskötare

Rävarna

Marie Karlsson

Ansvarsfördelning

Rektor är ytterst ansvarig för all verksamhet på förskolan.

Därmed även arbetet med att förebygga och utreda diskrimineringar och kränkningar av olika slag.

Rektor är behjälplig i de fall en anmälan till sociala myndigheter behöver göras.

Rektor ansvarar för utredningar och hantering när någon personal är inblandad i diskriminering och kränkning

Alla som arbetar på Skogsgrinden skall reagera och ingripa när de ser eller hör diskrimineringar och kränkningar. Pedagogerna på avdelningarna ansvarar för att utreda och dokumentera i ärenden som rör barnen.

Alla fall av kränkningar och diskrimineringar skall omgående rapporteras till förskolechef.

Varje pedagog på avdelningen är ansvarig för att främja öppenhet och trivsel så att en god atmosfär råder i grupperna och alla kan känna sig trygga. Alla ska vara uppmärksamma på situationer/ handlingar som kan vara kränkande eller diskriminerande och reagera och ingripa. Varje trygghetspedagog på avdelningen skall anmäla till trygghetsgruppen i de fall man behöver hjälp, stöd och råd.

Trygghetsarbetet är med som en punkt på dagordningen för förskolans APT, där vi följer upp eventuella händelser.

Adress: Förskolan

I Ur och Skur Skogsgrinden

Backavägen

511 63 SKENE

Bankgiro: 5094 - 2796

Förskolans arbete mot kränkande behandling

Aktivt och planmässigt förebygga och förhindra kränkningar

- Pedagogerna har återkommande samtal och diskussioner om olika värdegrundsfrågor vid APT, samt regelbunden fortbildning i förebyggande arbete i olika arbetsmaterial om värdegrund och integritet.
- Skapa barnmöten för Mulle- och äldsta knyttebarnen, i mindre grupper, varje månad, där barnen får möjlighet att uttrycka sina känslor om sin vistelse på förskolan och att följa upp samtliga barnmöten på APT, en gång/månad.
- Vi vill skapa en god fysisk och psykisk miljö för både barn och vuxna att vistas i, där vi visar respekt för den enskilda individen och utgår från var och ens behov.
- Vi använder metoder och arbetssätt som utvecklar barns empati och sociala kompetens och ger dem redskap, för att de med tiden ska kunna hantera olika konflikter på egen hand.
- Alla barn har rätt att visa sina känslor och vi hjälper barnen att sätta ord på sina känslor och att förstå sitt eget och andras handlande och beteenden i olika konfliktsituationer.
- Vi vill att barnen i så stor utsträckning som möjligt ges ett **verkligt** inflytande på sitt lärande och sin utveckling.

Metoder

- Vi finns alltid nära barnen och är uppmärksamma på barns olika lekar och aktiviteter så att de inte leder till utanförskap eller annan kränkande behandling.
- Pedagogerna ska i det dagliga arbetet med barnen, prata om förhållningssätt, värderingar, normer och relationer, att respektera när en kompis säger nej, så att vi förankrar våra grundläggande demokratiska värden. Vi pedagoger, ska tänka, agera och uttrycka oss positivt, för att sprida en god känsla i barngruppen. Som att använda oss av ”hur-frågorna”; ”Hur kände du?”, ”Hur tänkte du?”, ”Kunde du ha gjort på något annat sätt?”, ”Hur tror du att den andre känner sig?”
- Tillsammans med barnen, har vi extra fokus på trygghet, rutiner och regler vid läsårets början. Tillsammans med barnen skapar vi en kompisymbol som vi håller levande i vardagen i samtal och diskussioner med barnen om hur det är att vara en god kompis.
- Ge barnen verktyg att säga nej, sluta, stopp, vid kreativ fri lek och konflikter, de ej vill delta i, samt träna och låta barnen använda detta regelbundet i de sociala lekarna. Använda integritetsövningar.
- Verksamheten ska använda pedagogiskt material som syftar till kunskap och utveckling av barnens känsla för samhörighet, solidaritet och ansvar för alla människor. Ex. Använda rollspel, sagor, rim och ramsor, trygghetsövningar. Massagesagor, -lekar och -sånger med barnen, i grupper.
- Pedagogerna har ett engagerat förhållningssätt och ger barnen impulser som får igång leken och för den vidare. Barn och vuxna får härigenom en stark gemenskap.
- Vi vill skapa grupper som känner trygghet med varandra, med oss pedagoger och i miljöerna utomhus och inomhus och väljer att dela barnen i mindre grupper i verksamheten.
- Barnen får uppleva gemenskapen i att klara svårigheter, här handlar det om att samarbeta och lyckas tillsammans. Här tränas även den emotionella förmågan, förståelsen för hur jag och andra tänker och agerar. Förståelse för att vi alla är olika, att vi kan göra samma saker, men på olika sätt. Under tiden utvecklas också den egna självkänslan och självbilden stärks.

Adress: Förskolan

I Ur och Skur Skogsgrinden
 Backavägen
 511 63 SKENE

Bankgiro: 5094 - 2796

- Vi intervjuar barnen på våren om trivsel och inflytande. Barnens svar utvärderas efteråt i arbetslaget.
- Daglig kontakt med vårdnadshavarna och utvecklingssamtal under vårterminen.

Vårt gemensamma ansvar

Samhället har ett stort ansvar. Om förskolan och hemmet tar avstånd från kränkande behandling får detta en positiv inverkan på barnet. Prata gärna med ditt barn om kränkande behandling. Är något barn utsatt?

Är någon ensam?

Ta kontakt med oss pedagoger på förskolan om ditt barn berättar om trakasserier eller mobbing. Vi måste hjälpas åt att skapa en förskola där alla trivs, känner trygghet och har det bra.

Vår vision på Skogsgrinden Hajom

Den viktigaste förutsättningen för utveckling och lärande är att alla barn och vuxna mår bra och känner sig trygga. När du kommer till Skogsgrinden känner du dig välkommen och blir väl bemött.

Barnen får den bästa omsorgen och en stimulerande pedagogisk verksamhet, som skapar trygghet för vårdnadshavarna.

Pedagoger, vårdnadshavare och barn på Skogsgrinden bär ett gemensamt ansvar för att vi lyckas.

Utredning och åtgärder

Vi utreder alla fall av diskriminering och kränkande behandling. De flesta händelser i förskolan utreds och åtgärdas omedelbart i samband med kränkningen, genom samtal med berörda barn och vuxna.

Om vi misstänker att någon utsätts för diskriminering, kränkande behandling eller mobbing vid upprepade tillfällen har vi pedagoger tillsammans med rektor en skyldighet att ta det på allvar. Skriva incidentrapporter och utreda händelsen via en skriftlig handlingsplan: "Handlingsplan mot diskriminering och kränkande behandling".

(Se bilaga)